

ACC. N:R M. 13386 : 1-24.

Landskap: Skåne Upptecknare: Nils Hansson, Kvarnby
Härad: Bara Berättare: " " "
Socken: Bjärshög Berättarens yrke: f. d. lantbr.
Uppteckningsår: 1954 Född år 1876 i Bjärshög

FOLKLIVS-
ARKIVET
LUND

Barnets vård och uppfostran under förskole-
åldern. s. 1-24.

LUF 98.

Luf. 98

1

Loar till Luf. 98 Barnets vård och uppförelse under förskoleåldern
Jag får försöka skildra min egen och mina sysskonas
barndoms ~~tid~~ ⁱⁿ i skolan den började på den
tiden vid sex års ålder jag var ju född 1876 min äldsta
broder 1877 min syster 1879 och min yngste broder 1884
både mina bröder äro döda med anledning ^{av} ett socker
var på liten så räknar sockeren eller rättare skräddet
med att vi inte behöfva med äre en skola och inte mer
än en lärare samma var förhållandet med grannkom-
munnerna Lärslöf och Dr. Nölleberga. Det var ju barndoms-
tiden innan skolåldern jag skulle omtala det är ju 70 år
sedan den tiden och jag får erkänna att jag har förlorat
minnet av mycket som tilldrog sig under själva barndoms-
åren; åren innan man började skolan det som bitter mest i
minnet är julhögtiden och de öfriga kyrkliga högtiderna
under denna min ungdomstid var det mycket nö på vä-
garna min far såväl som alla lantbrukare på den tiden
voro försedda med släddar till för det mesta ^{med} en häst

dessas åkdon kallades för kanor och där var plats för fyra personer när far skulle köra någon kortare vägsträcker. Sjuk vi barn alltid åka med det ansåg vi barn som ett stort nöje även kyrkovaktmästarens barn finge åka med när det var plats i släden jag minns att när vi två äldre bröder drogs i en barnvagn vår syster i trädgården och vår yngste bröder på samma sätt sedan han blev så gammal att han behövde vård och tillsyn jag glömde tala om att lantbrukarna hade även på den tiden släder som de körde hem bränsle från skogen med och alltid med två hästar i par ibland kunde det hända att vi två äldre systrar kunde få åka med när det var riktigt vädret vilket ju inträffade även när det var stänga vintrar det var ju en stor upplevelse för 4 och 5 års gamla det var inte mer än fem km till skogen så de blev inte förtjylda under denna lilla utfärd jag minns inte så mycket från dessa år vi pojkar erhöles leksaker som min far och den största tjänatdrängen tillverkade

av trä för han borade hål i träkloss av det bränsle som
vi hämtat från skogen och sedan ett hål till det ena hå-
let så att en axel skulle gå rent i som sedan
sattes vingpår som tillverkades av vanlig takspån
när så dessa vingblenn fästas på en axel och som var
en gonn stor så kunde den ^{gå} runt när denna s. k. brunn
ställdes mot vinden när det blåste lagom vind det
ena hålet i träklossen sattes en träpinne i som slops ner
i jorden det blev ju tillverkade två stycken på samma dag
för att vi två älskade av barnen inte skulle kiva om min enda
syster fick när blev så gammal så ^{hon} kunde leka en
docka som mor hon hade tillverkat men ett är där-
^{eftersom} måste mor köpa på marknaden i Lund en docka
som var finare bländad för han köpte ett skuttrape
till oss en liten piatöl som ännu finnes att köpa av
samma sort i livsaffärer till amunation används små
~~men~~ papperslappar som smäller när man avtrycker
~~men~~ någon särskild åldersgrupp har jag hört när
han

4.

barnen blev sex år så sade man alltid nu är barnen
i skolåldern nu för tiden är det alltid sed i somliga
folkskolor att de börjar vartannat år när barnen var ^{gissa}
I denna skildring är det i början ar 1890 talet och även 1880
talet det var på den tiden inte var det inte mer än två
arbetarfamiljer med fem å sex barn de övriga var lantbruk-
sarefamiljer här var ju ungefär 8 familjer som had barn
på folkskolälären som hade tre barn alla dessa ungefär
14 barn tillsammans hade läraren att undervisa i flera
klasser det var ju barn från tre samhällsklasser men det
var inte så utpräglad klasskillnad från lärarens sida
han förstod mycket väl de sociala förhållande mätt-
niser som den tidens arbetare vor uträdda för så deras
barn fick samma bestraffning som de övriga barnen
och när de hade förtjänat belön på lärades de med er-
höjda som de förtjänat. Småbarnen hade i regel mo-
dern när det blev fler barn i familjen och de största vor så
gamla att de kunde ta hand om de ^{mindre} ~~större~~ barnen så

fick de små barnen lära sig att lyda de större när modern åtog sig att sköta betor så fick ju barnen sköta sig själv. Det har ju även funnits och finnes äldre kvinnor som är farmor eller momor till barnen som kändes som en kär plikt att kunna hjälpa sina anhöriga med barnen arbetarefrusarna kunde så förtjäna extra till hushållat när de arbetade i betfältet och vid skördens inbärgande småbarnens rörelsefrihet blev även begränsad i de fattigaste hemmen där de äldre anhöriga var döda eller av andra orsaker kunde vara till hjälp så var de mindre inpackade i en mindre träställning som barnet kunde släppas i det var ställt ju när barnet kunde gå om det var någon av de äldre syskonen som hade tillfälle att passa den lille så kunde de den lille upp i barnvagnen så följt tiden tills modern kom hem från arbetet när barnen var i fem och sex års åldern ansågs de behöva mindre passning dels skulle de följa skolan dels skulle de på sommaren när det var varken väder följa med ut i marken så fort de kunde löpa

skolan så lärna det i hemmet det var ju brukligt att
far och mor bruka lära barnen att stava och läsa
innan de börja skolan det ansågs nödvändigt
på grund av att läraren hade så många klasser att
så hade han 17 st barn det var grund av att en ar-
betarfamilj inflytta till socknen som hade många barn
det var ibland skiftande med barnantalet det kunde handla
att det inte fanns inte mer än 12 barn ja på den tiden ansågs
det som en heder att fostran barnen till lydnad och goda
seder det var säkert svårare i stora industrisamhälle än
i de mindre bondbyarna där barnen fick hjälpa till med
de lättare arbeten som förekom och därigenom blev för-
hindrade att driva speltakel. I en ^{stora} grannsocken som hade
hade många ställemlägen och många barn där hade läraren
endast största och äldsta barnen och inte de andra som
voro yngre som undervisades av lärarinnor där kunde
hos läraren 50-55 barn förutom statarna så undervisade men-
datorernas och hantverkarnas barn i mellanskolorna och

skolorna fanns nog ett 40 tal barn alla dessa barn var
från Bjärshög och Bara socknar och från hem av skilda
slag och barnen behandlades mer hårdhänt än nu för
tiden. Alder ett år med sträng vinter och mycket snö
hade vi gossar ha en liten städa som vi en lördag em.
vi var fria från skolan gick till backe som vi kalla för dala
backen en av Bara härds längsta backar vi var tre i
sällskap och hade inte frigit för om vi fick gå
det det hade den andre men han hade som vi blivit borta
för länge middagsmåltiden blev kall när min bröder och
jag kom hem på kvällen så gick vi hössvägar vi
trodde att vi därigenom skulle undgå att få stryk. När
vi kom in i köket så stod far i köket med en käpp i handen
så vi fick stryk först fick jag och sedan min bröder han slog
oss om benen och sedan ändan som det hette på den tiden var säll-
skapsbröder han hade sitt hem söder om vår gård och var son
till kyrkoråttmästaren han fick sitt straff på så sätt att sin
moder han fick 6 örfilar tre på vardera örat vi råkade inte

efter den betan bego oss ut på långturer utan att först först fråga
far och mor ett när när vi vore fria från skolan. När vi vore
mindre läde för och efter skolaldern så vi blev bjudna med till kalas
hos släkt eller vänner så höll både far och mor förmaningstal och
framhöll då att vi fick inte bära oss så dumt åt som promarens
son gjorde på det sista gillet vi var de var en pojke på tolv
år när gästerna ut en stund så drack han ur de manliga
gästernas loddar som var en blandning av varmt vatten, söker
och cöggak pojkens blev illamående så han måste ligga sedan
och rova runt av sig om föräldrarna hade varmat gosen innan
de kom till kalaset känner jag inte till. På den tiden hade
man födraz på att barnen skulle lyda och kroppsgoden
ansågs som ett gott medel att hålla barnen i styr
som man utryckte sig på den tiden. När barnen vore
i gamla att de började stå tala så sade de alltid du
till föräldrar och anläroanter när de sedan värt
till och blev stora och äldre så titulera de som
de äldre barnen far och mor och släktingar är korrekt

för farbror o. morbror, faster, moster, men aldrig tant föräldrar.
bruka ju klappa de yngsta barnen när de voro i det sta-
diat att de börja gå på kinderna, och berömde dem för
de kunde reda sig mera själv de fingo ju förmåningar
att när de kom i sällskap med släktingar eller andras
barn så förmånas de av föräldrarna att när de fick lov
att följa med bort så fick de inte prata eller vara fram-
färdiga mot andra människor utan vara lugna och höra på
vad dessa hade att onstala om dagens brännande frågor de
bruka ju när kom med bort så blev de bjudna på
caffé och senare på kvällen fingo de mat emellan
" maten så bruka de leka även sedan de ätit de
lekte boll och gömme pojkar och flickor lekte tillsammans
alltid samman och hade när de voro borta inga särskil-
da lekar för pojkar och flickor när de voro jag kommer
ihåg att det kom främlingar till mina barn där
var någon av mina barn fulla av den dagen när de kunde
kalles så kom de överens om att de skulle leka handlare

mina barn hade ställt i ordning i ett lustigt träd-
gården där var en bänk som vi hade ställt upp till
disk så där skulle samlas vad skräp de kunde få fått som
skulle föreställa varer barnen fick alltid tillsägelse och var-
ning att de skulle hålla på alla och inte förakta de
som ~~sen~~ ~~voro~~ sämre klädda de lekte även boll och gömme
liksom i skolan men vi fick varning ^{att} vi icke fick hämta
som voro halta personer eller sådana som voro insliden
på ett eller annat sätt för han skrämdes oss med att
då blev vi lik dem vi hade hämtat eller hämtat på sam-
pätt innan vi dog. För han förbjöd oss att visa när det kom
främmade personer komma på besök att pita i näsan och
sedan stoppa fingret i munnen förbjöds av både läraren
och föräldrarna tändstickor tog aldrig vi barn vi fick
varning både skolan och hemmet att sådana saker var inte
att leka med. Pojkar och flickor lekte alltid tillsammans
samma leker sådana förbud om vilka lekar som barnen
skulle leka förekommer aldrig. Jag kommer ihåg att

kyrkovaktmästarens hustru hon skrämdes sina barn med
bäckhärsten han vistades i Lege å och besökte Bjärshögs-by
när det var stygga pojkar som ej ville bli tyster när de
äldre ville sova, sotare har inte funnits här på landsbygden
för än storkommunen kom till år 195 så det har inte brukat
att ha dessa yrkesmän till hjälp förr än 195. förrut så
skötte varje husägare själva om med sotningen men det blir
ju oftare och noggrannare numera som yrkesmän uppträder des
sa sotare nyktra och ardetliga sotarens yrke anses numera lika
så nödvändiga som andra yrken innan skoltidern så länge
barnen var minderåriga fick de alltid stränga tillrägelser
att de inte finge röra tändstickorna vilket även respekter-
rades. På vintern så länge de gamla bostäderna stod kvar
så låg hela familjen i de dagstugan på vintern för där
ju alltid varmt där eldades med torv vilket blev ändring
när de nya bostäderna kom till på sommaren låg barnen
på evanrum som inte behövdes äldre pojkarna lågo all-
för sig själva i sin säng och flickorna i sin säng. Tilland

11

2

2

1

ACC. NR M. 13386:12.

FOLKLIVS-
ARKIVET
LUND

12

hände det att när familjen fick en tillökning av barn att den som
då kom till när han lämna barnvagnen måste dela säng
med far eller mor. Barnen lekte i städligstugan var som
helst om där stod en lång bänk så höll flickorna till denna
med sina dockor och då måste pojkar ha hålla sig med
sina hästar och vagnar jämte verktyg som används vid
skörden jämte annat som föreställde sluttmaskiner mm
de sakerna fick de leka med på stugsgolvet som var av
träbränder på sommaren när det var solken och vackert
vackert lekte både pojkar och flickor tillsammans i träd-
gården på vintern när det var vackert väder spädbarns
utstoppelse upphörde i äldre ålder vid ett års ålder då
erhöll pojkarne byxor i stället för kjolar. Forkläde
som flickor använde börja de med vid två års ålder hade
kläden och byxor användes inte så ofta när de skulle
åka bort. Se fick barnen små överrockar och kappor som
var sydda hemma av mor och sömmerskan som tog omkring
på ställen där det fanns både äldre yngre barn, barnen

stoda under uppsikt när de soro mindre när de kom in i
häststallar så var det nödvändigt att se efter så att
de inte hade skynne för sig i Flyby socken fanns en lantbr.
som hade sex hästar han hade en pojke som var fem år
gammal och känd för att vara okynnig och öva sjäbröld
när han såg han var ensam han gick in i häststaallet
en dag och hade en käpp med sig och berörde hästen
mellan bakbenen hästen slog bakut och råkade pojken på
näsan så där blev ett djupt sår de måste till ~~en~~ lönarettet
i Lund där de fick stannat blodflödet han är nu 70 år
gammal och har en fördjuning i näsan som inte han ändras.
Barnen fingo alltid stränga förmöningar att de skulle tacka
när de komms bort och se efter när de komms bort och se
efter hur de äldre barnen var artiga och inte vara såsom
stadbornen som voro framfusia och högljudda men det fanns
ju även stadbor som hade välförstrade barn och som hade
gillaslag med lantbrukare och arbetare och hantverkare niga
boka ta av mössan lärde de sig ganska fort, men att bysa

på hand förkom aldrig bland självägande bönder de som voro
arrendatorer under Torup de gamle gummarna som levde under de
sista åren friherrinnan Henriette Borst regera på Torups gods
Bara rocken då kypte dessa vännerämda gummar friherrinnan
på handen nu är denna sed bortlagd den unga dotter till fri-
herrinnan Borst som sedan ägde Torup och gift med en kensil Fels
och dog för kort tid sedan villas inte veta av denna sed det pas-
sar inte ett demokratiskt samhälle som vårt land halshälsade
och brager kunde både tillverka hemma och köpas i städerna
Överflagget var i äldre tider så som nu rock och byxor
till pojkar och kjolar till flickor. Om färg och snitt var
det mycket olika på landsbygden på sommaren var det
olika färger både sommar som vinter mörkblå som mörk-
grå tyger när pojkar och flickor var något över komfima-
tionsåldern så fick de ljusa kläder för sommaren de träffa
ju ungdomar från städerna i Bokshogen (Torup) Bäckberg
(Shabersjö) Nord Ugglarp (Björnstorp) i dessa tre tröskor var
dansbanor som ungdomarna från Malmö och Lund jämte kring-

liggande landsbygd stadsborna voro ju allmänhet mer modernt
klädda så landsortens skräddare följde med sin tid så gott de
förmådde och hade tjugo tyger till både yngre och äldre män.
Förkläde användes både av äldre som barn i olika färger och
var av tyg mössor av olika typer användes till qvinnor både
med skärm och utan skärm på vintern användes vinter-
mössor som drögs ner om öronen när det var kallt fläder
som gick i skolan hade kläde på huvudet under vintern
och fick under sommaren hattar av spän med band omkring
av olika färger dessa hattar användes ungefär två år
på sommaren seclar blev de omoderna så efter som
flickorna växte till i ålder så fick de nya hattar. Håret
hamnades till flätor i många år vid sekelskiftet pojkar
fick alltid klippas så att de hade kortklippt hår när vi
hade examen i skolan och vid högtiderna och under somma-
ren när det var varmt färgen på ytterplagg var ju för pojkar
för det mesta mörkblått tyg och träradiga rockar för flickor
var det olika färger på deras vinter och sommarplagg för det

mesta snaradia knappar de var illand eiterstade med både vinter och sommarkapper som var i olika färger både gråa, bråa, och gröna färger deras vinterkapper var liksom pojarnas för det mesta i svart eller mörkblå färg. Strumpor brukade barnen av lårskänkben och hålla vid två månaders ålder och om det var vid den kalla årstiden så använde de något som de kalla för rocka som de drogs utanpå strumporna över själva foten och fyra i fam tum över benet. Barnen erhöles skodon till de var tre å fyra år gamla s. k. lågskor av läder som byskomakarna tillverkade och som flickorna ären sedan de blev äldre när de blev konfirmerade fick snörskor som var höga och som även pojarna fick när de skulle konfirmeras dessa skor var liksom de stors skor numera köpes för det mesta skorna både till äldre och till barn i skolbutikerna i städerna. Någon särskild modell var det inte på strumpor och skor var det inte de var på denna tid det var olikheter på håret pojarna hade kammat sitt hår med hårskäl antingen till höger eller vänster sida flickorna fick flätad sitt hår på

Det var mycket olika med barn hur länge de kunde vara
utom ombyte av kläder, somliga så ifrån i tid när de
sköta sina behov de behövde inte ~~behöva~~ byta om
kläder mer än en gång i veckan andra barn äro mer
slarviga när de äro mindreåriga så får de ombyta flera
gångar i veckan. Den första småbarns dräkten gossarna
fick inte ombyta förän vid tio och tolf månaders ålder
och de fick byxor och rock med tvänne rader knappar
flickorna fick kjolar tidigare vid sju och åtta ~~år~~^{år} ålder de
fick även underkläder av tyg som var mer likt de äldre
flickornas kläder. Barnet ansågs kunna hjälpa sig själv
med måltiderna vid ett års ålder när barnen var minder-
åriga så äto de morgon och afornmältiderna sedan
de äldre och tjänstefolket intagit sina måltider
middagsmåltiden fick alltid barnen delta i som
hodo i byn och så när till skolan gick alltid
hem och åt middagsmåltiden de som hade längre till
skolan hade mat med sig till middagsrasten i de flesta fall

fick barnen sitta vid den nedersta ändan av bordet men
bruka att servera dem och visa dem hur de skulle under
måltiden skulle uppföra sig när det kom främmade människor.
Det inträffade också att när hugg trägen med lsa så var
det mycket folk som hjälpte till med skörden så att de
kunde inte få plats vid det stora bordet så fick barnen
ha ett mindre bord att äta måltiderna vid och fullades
stolar så fick de äta sådana tillfällen när det behöves
mycket folk annars fick de sitta vid den nedersta bords-
ändan när fjästa och husbondefolket intogs sina middags-
måltider vid bjudningar fick ofta de större barnen äta
för sig själva och fick av samma mat som de vuxna
de använde sig av samma sort som knivar och gafflar
m. m. som de äldre vid bordet. Det lästes aldrig till maten
utan när det var det var följande eller begravning då prästen
läste en lita bordsbön och efter måltiden tackade Gud
för maten. Vid julhögtiden och nyår lästes och sjöngos
julsånger då lästes även bordsböner men sedan läste vi alltid

De söndagar vi var förhindrade att gå i kyrkan så läste vi evangeliet för söndagen, det brukades i min fars och mors hem när de var unga barnen fick för det mesta hålla sig tysta under måltiden det hände ju någon gång att de hade något ovanligt att tala om från skolan och då fick de lov att tala om det under måltiden men sedan fick de vara tysta ingen hänsyn togs till barnens smak i äldre tider, kokta ägg serverades inte så ofta men de voro inte förbjudna för barnen. De rätter som voro mest omtyckta av både barn och vuxna var leruna: löner och stekt fläsk, örter och kokt smörfläsk soppa med kokt kött m. fl. andra rätter barnen fick alltid tillsägelse att inte äta så mycket när vi hade örter och fläsk till middag det ansågs vara stoppande mat för en barnamage kaffe eller starkare drycker fick inte förtäras av barn de fick i stället skorpor havremjöl i mjölk alla slags gröt som horngrönsgröt, risengröt och gröt som var tillredd av frukt, sötakar fick de inte så ofta som karameller brunt

socker köptes i staden innan sekelskiftet så var lanthandeln
ju inte kommen i gång så blev det längre tid mellan
suppköpen av rötsaker också i små partier som fem öres
eller tio öres strutar inköp var tre veckors dag blev inte stora
saker från kalas fick alltid föräldrar som ägde barn goda
kakor och karameller med sig hem till barnen. Barnen blev
tvättade var morgon om händerna och ansiktet innan de gick
till skolan de blev även tvättade om öronen och halsen
två och ibland tre gånger i veckan om lördagarna ansåg för-
äldrarna de borde tvättas så ifall de kom att gå i kyrkan
på söndagen så var de ju tvättade till denna högtid barnen
blev inte betrodde till att tvätta sig själva förrän
de vore 8 eller 9 år gamla någon förebyggande tandvård
föreskom ej folkhälsöfvervakaren manade barnen att skölja
munnen efter måltiden men det slarvades mycket med
denna sak så det är ju bättre ordnat numera barnen fick sällan
bada vintern på vintern på sommaren fick barnen ofta bada
i tege å som gör gräns mellan Lullerups och Bjärshög och
sommar

den tiden innan beholshiftet och äro i det stora hela sammabed-
ömmu rådande vad det angår den manliga fotbetsklädningen.
När barnen hade feber voro de alltid cooliga man lät dem
ligga ensamma i sin bädd i huka det går över av sig sjöber
när de fått omhull och de slaga sig så bruka de äldre
ligga en kvä på ^{sin} rygget se sig ha tagit. Det lindrar för
tillfället och det går fort över. De äldre i gamla tidor hade inte
tid att leka med barnen de hade lång arbetstid och de voro
trötta när måltiden var slut så fick ^{för många} ofta lära barnen
på deras lärosedan var det tid att lägga sig i skolan
fick de leka gossen och flicker tillsammans det var nästan
alltid samma lekar de lekte boll och gömma samt en lek
till som jag glömt. Hur den gick till. Vid julhägtiden
ställdes de äldre till med lekar för de mindre barnen
och där äldre barn även deltog i. Religionsundervisning
förskom inte på annat sätt än att de fingo lära
på sina läror i katekesen och bibliska historier utantill
vilket folkskollären förordade så både far och mor

fodrade att vi barn skulle kunna dessa lekor utan
till innan vi blev fria. Tidningen Arbetet spreds på
landsbygden när Lantarbetarrörelsen begynte och rö-
aldemokraterna ville hjälpa arbetarna att få bättre lev-
nadsvillkor så hände det ibland att ouvvaranda finmans-
minister Sköld skrev ibland kristenfiendliga artiklar och dervid
kom föreslagna att framställas som en jorfid herre som var
överförd från hedniska föreställningar till kristendomen
men som icke fanns i verkligheten. Numera kan det hända
att man får läsa nämnda tidning på kaffeen men det
inte många gånger man ser så kristenfiendliga artike-
lar som vid sekelskiftet. Barnen vid sekelskiftet fick
i många bondshem som kanske ären andra hem lära
sig den svenska barnaböoken. Gud som häser barnen kär
så till mig som liten är värt jag mig i världen vänder står
min lycka i Guds händer. Tenna lilla bön fick vi läsa om
kråkarna när vi hade lagt oss, lekraker till gossarna var
ju alltid hästar och små vagnar med fyra hjul och så.

på marknaden i Malmö och Lund köptes munspel och små
flöjter där inköptes även dockor till småflickorna som vora
försedda med små vackra porcelänshuor och två fingerborg
som passade till deras små fingrar och några andra lek-
saker som de rou sig en kortare tid med. Det var ju billiga
hans på marknaden fanns det även bilder böcker som
passade för barn men som den minste inte fick ha om
hand för då blev den förstörd och sönderiven med
det samma någon särskild leksaksmakare fanns inte
de vagnar som pojkarna fick var för det mesta hem-
gjorda jag hade en gammal flicka som kunde be-
rätta saker den som roade mest var täckarehistorien
men det är ju så länge sedan så jag har glömt
innehållet det gällde hulmtak och så kommer jag ihåg att
det var småpojkar som hade blivit något spektakel med
täckaren som lovade pojkarna stryk så när de hade ätit
sin aftonmåltid på kvällen så fråga de och gämnade sig
tills att täckaren var gången hem. Dessa saker och berättelser

som en äldre farbror berättade för det mesta på vinterkväl-
larna. Någon annan religiösundervisning i hemmen fanns
inte så barnen födrades att de skulle kunna de stycken som
läraren gav dem i lexa i katekes och biblisk historia utantill.
Barnen fingo när det äskade skarpt läsa de psalmer
som står i svenska psalmboken när det var äskvärdar och
när äskvärdet var slut fick vi erinran om att för och
mot hur vi memiskor våra små obetydliga när
dessa broder rasade som ansågos vara till för att
högmedel nere för ärvmodiga memiskor. Föräldrar-
na togo för det mesta barnen med till kyrkan var-
annan söndag. De första numera i den psalm-
bok som vi numera använder finnes flera som pas-
sar att läsa för barn. De första nyttiga sysselsättningar
för barn var att de hjälpte till med rengöring i köst-
ställen och om korva inte var ute på bete släpa till med
rengöring där också. De måste även hjälpa till att rensa
i trädgården och innan cykeln kom i bruk uträtta en del ärenden
på hästryggen.